

DECIZIA COMISIEI

din 17 iulie 2013

privind ajutorul de stat SA.33726 (11/C) [ex SA.33726 (11/NN)] – acordat de Italia (amânarea plății taxelor pentru lapte în Italia)

[notificată cu numărul C(2013) 4046]

(Numai textul în limba italiană este autentic)

(2013/665/UE)

COMISIA EUROPEANĂ,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 108 alineatul (2) primul paragraf,

după invitația adresată părților interesate de a-și prezenta observațiile în conformitate cu articolul menționat anterior și având în vedere aceste observații,

întrucât:

I. PROCEDURĂ

- (1) După ce a luat la cunoștință intrarea în vigoare, la 27 februarie 2011, a legii de transformare a Decretului-lege nr. 225 din 29 decembrie 2010, care acordă o amânare a plății unei rate din taxele pentru lapte datorate de producătorii italieni de lapte în conformitate cu planul de eşalonare aprobat prin Decizia 2003/530/CE a Consiliului din 16 iulie 2003 privind compatibilitatea cu piața comună a unui ajutor pe care Republica Italiană intenționează să îl acorde producătorilor săi de lapte⁽¹⁾ ⁽²⁾, Comisia, prin scrisoarea din 17 martie 2011, a solicitat autorităților italiene informații suplimentare privind raportul în cauză.
- (2) Prin scrisoarea din 24 iunie 2011, înregistrată la 29 iunie 2011, autoritățile italiene au transmis Comisiei informațiile suplimentare solicitate.
- (3) După ce au analizat precizările furnizate de autoritățile italiene și ținând seama de faptul că perioada acordată pentru plata sus-menționată a fost prelungită fără ca această prelungire să fi fost notificată în prealabil Comisiei și aprobată de aceasta, serviciile Comisiei au anunțat autoritățile italiene, prin faxul din 14 octombrie 2011, că a fost deschis un dosar referitor la un ajutor care nu a fost notificat, numărul dosarului fiind SA.33726 (2011/NN).
- (4) Prin scrisoarea din 11 ianuarie 2012, Comisia a informat Italia în legătură cu decizia Comisiei de a iniția procedura prevăzută la articolul 108 alineatul (2) din tratat în legătură cu sus-menționata prelungire a perioadei de plată și cu planul de eşalonare aprobat prin Decizia

2003/530/CE, modificat prin adăugarea prelungirii, ceea ce constituie un nou ajutor [ajutorul SA.33726 (11/C)], și a invitat autoritățile italiene să-și prezinte observațiile în ceea ce privește inițierea procedurii în termen de o lună.

- (5) Decizia Comisiei de a iniția procedura a fost publicată în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* ⁽³⁾. Comisia a invitat părțile interesate să își prezinte observațiile cu privire la ajutorul în cauză.
- (6) Comisia a primit observații din partea unor terți interesați și a transmis Italiei observațiile respective, oferind Italiei posibilitatea de a prezenta comentarii.
- (7) Prin e-mailul din 13 februarie 2012, Reprezentanța Permanentă a Italiei pe lângă Uniunea Europeană a transmis Comisiei o scrisoare a autorităților italiene prin care se dorea obținerea unei amânări cu două luni a termenului pentru prezentarea de observații în legătură cu inițierea procedurii. Prin faxul din 21 februarie 2012 se comunica acordarea amânării menționate.
- (8) Prin e-mailurile din 26 aprilie 2012 și din 27 aprilie 2012, Reprezentanța Permanentă a Italiei pe lângă Uniunea Europeană a comunicat Comisiei răspunsul autorităților italiene în legătură cu inițierea procedurii prevăzute la articolul 108 alineatul (2) din tratat.
- (9) Autoritățile italiene nu au transmis niciun comentariu referitor la observațiile părților interesate.

II. DESCRIERE

Decizia Consiliului

- (10) Articolul 1 din Decizia 2003/530/CE prevede:

Ajutorul pe care Republica Italiană intenționează să îl acorde producătorilor de lapte, plătiind ea însăși Comunității sumele datorate de producătorii de lapte cu titlu de taxă pentru lapte pentru perioada 1995/1996-2001/2002 și permițând producătorilor respectivi să-și

⁽¹⁾ În prezent, piața internă.

⁽²⁾ JO L 184, 23.7.2003, p. 15.

⁽³⁾ JO C 37, 10.2.2012, p. 30.

achite datoriile în rate amânate, eşalonate pe mai mulți ani, fără dobândă, este considerat, în mod excepțional, compatibil cu piața comună, cu condiția ca:

- producătorii să își achite integral datoriile prin rate anuale egale, iar
- perioada de achitare să fie de cel mult 14 ani, începând de la 1 ianuarie 2004.

Legea de transformare a Decretului-lege nr. 225 din 29 decembrie 2010 (legea nr. 10 din 26 februarie 2011, denumită în continuare „legea nr. 10/2011”)

- (11) Legea nr. 10/2011 introduce la articolul 1 din Decretul-lege nr. 225 din 29 decembrie 2010 un alineat (12k) prin care se amână până la 30 iunie 2011 termenul de plată a ratei taxelor pentru lapte cu scadența la 31 decembrie 2010. Costul amânării este suportat dintr-un pachet general de 5 milioane EUR destinat unor scopuri multiple.
- (12) În scrisoarea lor din 24 iunie 2011, autoritățile italiene au precizat că echivalentul subvenție aferent acestei măsuri va fi suportat din ajutorul *de minimis* prevăzut pentru Italia de Regulamentul (CE) nr. 1535/2007 al Comisiei din 20 decembrie 2007 privind aplicarea articolelor 87 și 88 din Tratatul CE ⁽¹⁾ ajutoarelor *de minimis* în sectorul producției de produse agricole ⁽²⁾.

III. MOTIVE CARE AU DUS LA ÎNȚIEREA PROCEDURII OFICIALE

- (13) Comisia a inițiat procedura prevăzută la articolul 108 alineatul (2) din tratat din următoarele motive:
- autoritățile italiene și-au manifestat intenția de a acoperi echivalentul subvenție aferent amânării plății în cauză din schema de ajutoare *de minimis* prevăzută de Regulamentul (CE) nr. 1535/2007; totuși, nu este vorba doar de faptul că aplicabilitatea regulamentului menționat era contestabilă din punct de vedere juridic, deoarece autoritățile italiene nu au făcut nicio precizare referitoare la respectarea plafoanelor ajutoarelor individuale și naționale prevăzute de regulament, ci și de faptul că regulamentul menționat interzice acordarea de ajutoare *de minimis* care ar duce la depășirea plafonului maxim admisibil pentru ajutoarele de stat, iar, deoarece ajutorul aprobat de Consiliu era ajutorul maxim pe care Italia îl putea acorda producătorilor săi de lapte, adăugarea echiva-

lului subvenție aferent amânării plății incluse în schema *de minimis* implică o depășire a cuantumului maxim al ajutorului aprobat de Consiliu;

- prin urmare, Comisia nu putea exclude existența unui element de ajutor în amânarea în cauză (deoarece aceasta este echivalentul unui împrumut fără dobândă, denumit în continuare „ajutor conex”) și niciuna dintre informațiile transmise de autoritățile italiene nu permitea justificarea acestui ajutor din perspectiva normelor aplicabile în materie de ajutoare de stat în sectorul agricol (Orientări comunitare pentru ajutoarele de stat în sectorul agricol și forestier 2007-2013) ⁽³⁾;
- amânarea implică încălcarea dispozițiilor Deciziei 2003/530/CE (deoarece una dintre condițiile prevăzute – uniformitatea ratelor – nu mai este respectată) și, prin urmare, transformă întregul sistem de eşalonare a plăților, pentru cei care au beneficiat de el, într-un nou ajutor (deoarece acesta nu este inclus în Decizia 2003/530/CE), care nu pare a fi admis de niciuna dintre dispozițiile orientărilor sus-menționate.

IV. OBSERVAȚIILE AUTORITĂȚILOR ITALIENE CU PRIVIRE LA ÎNȚIEREA PROCEDURII OFICIALE

- (14) În scrisoarea transmisă prin e-mailul din 26 aprilie 2012, autoritățile italiene au prezentat, în primul rând, situația la zi a aplicării sistemului de eşalonare a plăților taxei pentru lapte aprobat prin Decizia 2003/530/CE. Potrivit autorităților italiene, există 11 271 de beneficiari ai sistemului. Dintre aceștia, 9 965 (adică 88,41 % din total) au plătit la timp rata din taxă datorată până la 31 decembrie 2010, 1 291 au beneficiat de amânare, iar 15 nu au efectuat nicio plată, ceea ce a dus la excluderea lor din programul de eşalonare.
- (15) Apoi, autoritățile italiene au precizat că, la calcularea echivalentului subvenție al ajutoarelor primite de beneficiarii amânării, s-a ținut cont de dobânzile pentru perioada dintre data de 1 ianuarie 2011 și data plății efective a ratei care a făcut obiectul amânării, cu utilizarea ratei EURIBOR pentru trei luni la 1 octombrie 2010, majorată cu 100 de puncte de bază (1,942 %). Rezultatele obținute arată că echivalentul subvenție al amânării variază între 0,08 EUR și 694,19 EUR și că, dintre cei 1 291 de beneficiari ai amânării, 1 187 au beneficiat de un ajutor în cuantum mai mic de 100 00 EUR. Potrivit autorităților italiene, aceste cifre arată că amânarea plății prevăzute de Legea nr. 10/2011 nu a compromis buna desfășurare a programului de eşalonare, care rămâne conform cu conținutul Deciziei 2003/530/CE, după cum demonstrează faptul că beneficiarii au reprezentat doar 11,45 % dintre producătorii care au aderat la programul în cauză.

⁽¹⁾ Renumerate ca articolele 107 și 108 din tratat.

⁽²⁾ JO L 337, 21.12.2007, p. 35.

⁽³⁾ JO C 319, 27.12.2006, p. 1.

- (16) Din motivele prezentate mai sus, autoritățile italiene confirmă că, după cum s-a precizat în scrisoarea din 24 iunie 2011 (a se vedea punctul 13), amânarea acordată în ceea ce privește plata ratei taxei constituie un ajutor *de minimis*. Autoritățile italiene adaugă că au verificat respectarea, în termeni absoluți, a plafonului individual prevăzut la articolul 3 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1535/2007, precum și a plafonului de 320 505 000 EUR pe o perioadă de trei exerciții financiare stabilit pentru Italia de regulamentul menționat, echivalentul subvenției al amânării plății totalizând 50 877,41 EUR. În sfârșit, autoritățile italiene verifică dacă aceste plafoane maxime sunt respectate având în vedere celelalte ajutoare *de minimis* acordate pe parcursul exercițiilor 2009, 2010 și 2011.
- (17) În ceea ce privește poziția Comisiei potrivit căreia ajutorul aprobat prin Decizia 2003/530/CE trebuie considerat, date fiind natura sa și caracterul său excepțional, un ajutor unic maxim care nu poate fi cumulat cu niciun alt tip de intervenție, autoritățile italiene subliniază în primul rând faptul că prin decizia în cauză a fost recunoscută existența unor circumstanțe excepționale care au determinat Consiliul să considere ajutorul în cauză compatibil cu articolul 107 din tratat, sub rezerva respectării anumitor condiții. În plus, autoritățile italiene subliniază că din controalele efectuate rezultă că programul de eșalonare este conform cu dispozițiile Deciziei 2003/530/CE, deoarece toți producătorii au ajuns la plata celei de-a șaptea rate, cu excepția a cincisprezece producători, care au fost deja excluși din program. În opinia lor, caracterul excepțional al circumstanțelor care au dus la adoptarea Deciziei 2003/530/CE nu constituie, în sine, un element care exclude posibilitatea obținerii vreunui alt beneficiu de către cei care au primit ajutorul aprobat de Consiliu: tratatul se limitează la invocarea sus-menționatei circumstanțe excepționale cărora, fără a impune limite legate de natura și modalitățile de aplicare a ajutoarelor autorizate, subordonând pur și simplu derogarea de la articolul 107 și de la regulamentele prevăzute la articolul 109 din tratat adoptării unei decizii unanime a Consiliului. În cazul de față, caracterul excepțional care a dus la adoptarea Deciziei 2003/530/CE se reflectă pe deplin în modalitățile de adoptare a deciziei, mai exact în existența unanimității, și trebuie căutat în circumstanțele care au dus la adoptarea deciziei, nu în ajutorul însuși.
- (18) Mai mult, potrivit autorităților italiene, amânarea plății constituie un ajutor *de minimis* și, prin urmare, trebuie evaluată ca măsură izolată, având în vedere numărul mic de aderenți din rândul producătorilor, caracterul derizoriu al sumelor în cauză și nemodificarea programului de eșalonare, a cărui structură rămâne intactă, atât din punctul de vedere al numărului total al ratelor, cât și din punctul de vedere al scadenței.
- (19) În sfârșit, autoritățile italiene amintesc că Decretul ministerial din 30 iulie 2003 de aplicare a deciziei Consiliului prevede că participanții la eșalonare trebuie să se angajeze să renunțe la orice controversă legată de plata taxelor datorate și că datornicii care nu efectuează plățile trebuie să fie excluși din program. Potrivit autorităților italiene, această condiție implică inițierea procedurilor de executare silită, care determină producătorii să propună noi recursuri. Prin urmare, ar fi rezonabil să se evite litigiile pentru recuperarea unor sume derizorii prin operațiuni al căror cost depășește sumele de recuperat. În acest sens, autoritățile italiene fac referire la articolul 32 alineatul (6) din Regulamentul (CE) nr. 1290/2005 al Consiliului din 21 iunie 2005 privind finanțarea politicii agricole comune⁽¹⁾, conform căruia, în cazuri bine justificate, statele membre pot decide să nu continue procedura de recuperare în cazul în care costurile deja suportate și costurile previzibile ale recuperării depășesc suma de recuperat. Potrivit autorităților italiene, această dispoziție ar trebui aplicată prin analogie în cazul de față. În orice caz, articolul 25 alineatul (4) din Legea nr. 289/2002 (Legea financiară 2003) conține o dispoziție similară conform căreia o sumă de 12 EUR este considerată prea modestă și nu face obiectul recuperării. Dintre beneficiarii amânării, 559 au primit un ajutor mai mic decât suma menționată.
- (20) În scrisoarea transmisă prin e-mailul din 26 aprilie 2012, autoritățile italiene au comunicat lista beneficiarilor amânării plății și suma ajutorului obținut de fiecare dintre ei.
- V. OBSERVAȚIILE PĂRȚILOR INTERESATE ÎN CEEA CE PRIVEȘTE ÎNIIȚIEREA PROCEDURII**
- (21) La 7 martie 2012, Comisia a primit observații privind inițierea procedurii de la un terț interesat.
- (22) În esență, prin observațiile respective, partea interesată dorește să afle de ce Comisia a limitat inițierea procedurii la amânarea plății prevăzută de Legea nr. 10/2011 și nu a extins-o la dispozițiile articolului 40a din Legea nr. 122/2010, care prevede o amânare a plății uneia dintre ratele care trebuie plătite în cadrul unui program de eșalonare complementară instituit prin Legea nr. 33/2009 și îndeamnă Comisia să facă acest lucru. În acest sens, partea interesată amintește primirea și clasarea de către Comisie a unei plângeri referitoare la dispozițiile articolului 40a din Legea nr. 122/2010.

⁽¹⁾ JO L 209, 11.8.2005, p. 1.

- (23) La 10 martie 2012, Comisia a primit observații privind inițierea procedurii de la o a doua parte interesată.
- (24) În observațiile sale, partea interesată atrage atenția Comisiei asupra dispozițiilor articolului 1 alineatul (4) din Decretul-lege nr. 16/2012, care permit debitorului să eșaloneze în rate egale plata sumelor datorate și care se referă la întreprinderile aflate în dificultate economică. Partea interesată solicită Comisiei să intervină constatând incompatibilitatea dispozițiilor respective cu piața internă.
- (25) La 14 martie 2012, Comisia a primit observații privind inițierea procedurii de la o a treia parte interesată.
- (26) În observațiile sale, partea interesată face, de asemenea, referire, la Decretul-lege nr. 16/2012, subliniind diferența de tratament creată de acesta între crescătorii de animale, precum și la precizia datelor utilizate de AGEA (*Agenzia per le Erogazioni in Agricoltura*, agenția de plăți din Italia) pentru calcularea taxei suplimentare.
- (30) Această măsură favorizează anumite întreprinderi, mai exact exploatațile agricole care produc lapte.
- (31) Măsura poate afecta schimburile comerciale, având în vedere poziția Italiei pe piață ⁽¹⁾.
- (32) Italia ar putea denatura concurența, deoarece întreprinderile beneficiare au obținut, de fapt, un avantaj (amânarea nu generează dobânzi și deci echivalează cu un împrumut fără dobândă) pe care nu l-ar fi putut obține în condiții de piață normale și care le-a pus într-o poziție concurențială mai interesantă, în comparație cu întreprinderile care nu au beneficiat de această măsură ⁽²⁾.
- (33) Totuși, având în vedere informațiile suplimentare furnizate de autoritățile italiene ca răspuns la inițierea procedurii prevăzute la articolul 108 alineatul (2) din tratat, trebuie să se verifice dacă măsura în cauză se poate încadra într-o schemă *de minimis* conformă cu dispozițiile Regulamentului (CE) nr. 1535/2007 și, prin urmare, să nu fie considerată ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) din tratat.

VI. EVALUARE

VI.1. Existența unui ajutor

- (27) Articolul 107 alineatul (1) din tratat prevede că „orice ajutor acordat de un stat membru sau din resursele de stat, indiferent de formă, care denaturează sau amenință să denatureze concurența prin favorizarea anumitor întreprinderi sau a producției de anumite bunuri, este considerat incompatibil cu piața comună, în măsura în care afectează schimburile comerciale dintre statele membre”.
- (28) Măsura în cauză, mai exact ajutorul legat de amânarea plății (acordarea echivalentului unui împrumut fără dobândă – a se vedea punctul 13 a doua liniuță), dar și noul ajutor rezultat din încălcarea dispozițiilor Deciziei 2003/530/CE (dobânzi neplătite pentru ratele rămase până la sfârșitul programului de eșalonare, adică până la 31 decembrie 2017) (ajutor nou – a se vedea punctul 13 a treia liniuță) corespunde următoarei definiții:
- (29) Această măsură este imputabilă statului pentru că derivă dintr-o lege națională; este finanțată din resurse publice, în sensul că statul italian, acordând o amânare a plății unei rate stabilite prin Decizia 2003/530/CE și creând, prin această amânare, un nou ajutor, s-a lipsit, pentru o anumită perioadă de timp, de o sumă pe care ar fi putut să o utilizeze în alte scopuri.
- (34) În scrisoarea transmisă prin e-mailul din 26 aprilie 2012, autoritățile italiene au demonstrat că dobânzile legate de amânarea plății se încadrează între 0,08 EUR și 694,19 EUR. În plus, autoritățile italiene au precizat că din verificare nu a rezultat nicio depășire a plafonului stabilit pentru Italia pe parcursul a trei exerciții financiare, dar autoritățile urmau încă să verifice existența unui risc de depășire a plafonului individual în cazul unui cumul de ajutoare *de minimis* în cazul exercițiilor financiare 2009, 2010 și 2011.
- (35) Cu siguranță, Comisia poate constata că suma dobânzilor aferente amânării, calculate separat, nu depășește cei 7 500 EUR prevăzuți la articolul 3 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1535/2007 și ia act de faptul că suma totală a ajutoarelor acordate prin amânare, și anume

⁽¹⁾ În 2009, Italia era pe poziția a cincea în clasamentul producătorilor de lapte de vacă din Uniune, cu o producție de 11,364 milioane de tone. În 2010, Italia a importat 1 330 602 de tone de lapte și a exportat 4 722 de tone de lapte.

⁽²⁾ Pe baza jurisprudenței Curții de Justiție, simplul fapt că poziția concurențială a întreprinderii se îmbunătățește datorită acordării unui avantaj pe care întreprinderea nu l-ar fi putut obține în condiții de piață normale și de care întreprinderile concurente nu beneficiază este suficient pentru a demonstra o denaturare a concurenței (cauza 730/79, Philip Morris/Comisia, Rec. 1980, p. 2671).

50 877,41 EUR, nu a dus la depășirea plafonului de 320 505 000 EUR prevăzut pentru Italia în anexa la regulamentul menționat. Totuși, Comisia nu dispune de niciun element nou care să demonstreze că plafonul individual de 7 500 EUR nu a fost depășit în niciun caz, ținând cont și de toate ajutoarele *de minimis* primite de același beneficiar pe parcursul a trei exerciții financiare, deoarece Comisia nu a mai primit, după data de 26 aprilie 2012, nicio informație din partea autorităților italiene care urmau să efectueze verificări în acest sens. Așadar, Comisia nu poate concluziona că plafonul ajutorului individual sus-menționat a fost respectat în fiecare caz, cu atât mai mult cu cât Comisia trebuie să țină cont și de noul ajutor rezultat din încălcarea dispozițiilor Deciziei 2003/530/CE. De fapt, Comisia trebuie să examineze în ansamblu măsura în cauză (ajutorul legat de amânarea plății, acordarea echivalentului unui împrumut fără dobândă și noul ajutor rezultat din încălcarea dispozițiilor Deciziei 2003/530/CE): un număr considerabil de întreprinderi (peste 1 250) au beneficiat de amânarea plății, iar cuantumul ajutorului cuprinde și o parte a sumei principale (cea care corespunde ratelor cu scadența la datele de 31 decembrie ale anilor 2013, 2014, 2015, 2016 și 2017) cu dobândă, depășind cu mult dobânzile aferente amânării care au fost luate în considerare de autoritățile italiene în sprijinul argumentărilor lor.

(36) În plus, articolul 3 alineatul (7) din Regulamentul (CE) nr. 1535/2007 prevede că „ajutoarele *de minimis* nu pot fi cumulate cu ajutoare de stat pentru aceleași cheltuieli eligibile în cazul în care acest cumul ar duce la o intensitate a ajutorului care să depășească nivelul stabilit de normele comunitare, în condițiile specifice fiecărui caz.”

(37) În acest sens, prin inițierea procedurii prevăzute la articolul 108 alineatul (2) din tratat, Comisia a indicat deja că amânarea plății s-a adăugat unui ajutor aprobat de Consiliu care trebuie considerat ajutorul maxim ce poate fi acordat în acest context.

(38) Mai mult, autoritățile italiene consideră că amânarea plății trebuie evaluată ca măsură de sine stătătoare, având în vedere numărul mic de aderenți din rândul producătorilor, caracterul derizoriu al sumelor în cauză și nemodificarea programului de eşalonare, a cărui structură rămâne intactă, atât din punctul de vedere al numărului total al ratelor, cât și din punctul de vedere al scadenței.

(39) Comisia nu este de acord cu această poziție. Într-adevăr, este clar că amânarea plății este legată direct de o rambursare a cărei eşalonare a fost stabilită în mod detaliat prin Decizia 2003/530/CE, care, la articolul 1 alineatul (1) prima liniuță, prevede în mod clar că rambursarea trebuie efectuată în rate anuale cu cuantumi egale. Prin urmare, amânarea nu poate fi considerată complet independentă de eşalonarea prevăzută de Decizia 2003/530/CE.

(40) În plus, autoritățile italiene contestă faptul că ajutorul autorizat de Consiliu este cuantumul maxim care poate fi acordat producătorilor de lapte. Potrivit autorităților italiene, prin decizia în cauză a fost recunoscută existența unor circumstanțe excepționale care au dus la autorizarea planului de eşalonare a plăților, însă caracterul excepțional al acestor circumstanțe nu constituie, în sine, un factor care să excludă orice posibilitate ca beneficiarii să obțină orice alt sprijin, din moment ce tratatul se limitează la a menționa circumstanțele excepționale, fără a impune restricții legate de natura ajutoarelor autorizate și de modalitățile de aplicare a acestora. În cazul de față, caracterul excepțional care a dus la adoptarea Deciziei 2003/530/CE se reflectă pe deplin în modalitățile de adoptare a deciziei, mai exact în existența unanimității, și trebuie căutat în circumstanțele care au dus la adoptarea deciziei, nu în ajutorul însuși.

(41) Comisia nu poate fi de acord cu punctul de vedere exprimat de autoritățile italiene. De fapt, deși este adevărat că tratatul prevede, la articolul 108 alineatul (2) al treilea paragraf că „[...] Consiliul, hotărând în unanimitate, poate decide că un ajutor [...] trebuie să fie considerat compatibil cu piața internă [...] în cazul în care o astfel de decizie este justificată de împrejurări excepționale”, iar considerentul 8 din Decizia 2003/530/CE prevede că „[...] se recunoaște existența unor circumstanțe excepționale care [...] permit să se considere că ajutorul [...] este compatibil cu organizarea comună a piețelor”, Consiliul, în preambulul deciziei, a stabilit că ajutorul este considerat compatibil cu piața internă „în mod excepțional”, nu „ținând cont de circumstanțele excepționale”. Această exprimare, „în mod excepțional”, arată clar dorința Consiliului de a semna caracterul unic al acordării ajutorului, în pofida existenței circumstanțelor excepționale menționate la considerentul (8), și arată că referirea la unanimitate a autorităților italiene, chiar dacă poate demonstra efectiv caracterul excepțional al procedurii, nu poate repune în discuție caracterul unic al ajutorului stabilit în decizie.

- (42) Dat fiind că ajutorul aprobat de Consiliu, prin caracterul său unic, era ajutorul maxim care putea fi acordat în contextul respectiv, altfel spus, era echivalentul unui ajutor de 100 %, adăugarea unei amânări a plății duce la aplicarea automată a dispozițiilor articolului 3 alineatul (7) din Regulamentul (CE) nr. 1535/2007, astfel încât echivalentul subvenție al amânării plății nu poate fi considerat cuprins în domeniul de aplicare al regulamentul menționat și reprezintă, așadar, un element de ajutor de stat a cărui compatibilitate cu piața internă trebuie analizată din perspectiva normelor privind concurența aflate în vigoare la momentul acordării amânării, la fel ca noul ajutor rezultat din încălcarea dispozițiilor Deciziei 2003/530/CE a Consiliului.

VI.2 Compatibilitatea ajutorului cu piața internă

- (43) Normele privind concurența aplicabile la momentul acordării amânării sunt cuprinse în Orientările comunitare pentru ajutoarele de stat în sectorul agricol și forestier 2007-2013.
- (44) În scrisoarea transmisă prin e-mailul din 26 aprilie 2012, autoritățile italiene s-au bazat pe argumentul potrivit căruia amânarea plății ar fi trebuit considerată cuprinsă în cadrul unei scheme *de minimis* și, prin urmare, nu au furnizat nicio justificare, nici privind compatibilitatea dintre amânarea plății și piața internă, nici privind noul ajutor instituit în afara cadrului Deciziei 2003/530/CE, prin perspectiva normelor conținute în orientările susmenționate.
- (45) Așadar, Comisia nu dispune de niciun element nou care să permită înlăturarea îndoielilor exprimate la momentul inițierii procedurii prevăzute la articolul 108 alineatul (2) din tratat. Ajutorul aferent amânării plăților și, prin urmare, noul ajutor instituit prin încălcarea cadrului Deciziei 2003/530/CE constituie, așadar, ajutoare unilaterale, menite pur și simplu a îmbunătăți situația financiară a producătorilor, fără a contribui în vreun fel la dezvoltarea sectorului, cu alte cuvinte, ajutoare pentru funcționare, incompatibile cu piața internă în sensul punctului 15 din orientările menționate.

VI.3 Recuperare

Necesitatea eliminării ajutorului

- (46) În conformitate cu tratatul și cu jurisprudența consolidată a Curții de Justiție a Uniunii Europene, când stabilește incompatibilitatea unui ajutor cu piața internă, Comisia are competența de a decide dacă statul în cauză trebuie să abolească sau să modifice ajutorul⁽¹⁾. Potrivit jurisprudenței Curții, obligația statului de a abolii un ajutor pe care Comisia îl consideră incompatibil cu piața internă are menirea de a restabili situația anterioară. În acest sens, Curtea a declarat că obiectivul este îndeplinit după ce

beneficiarul a rambursat sumele acordate cu titlu de ajutoare ilegale, pierzând astfel avantajul pe care l-a avut față de concurenții săi de pe piață, ceea ce restabilește situația existentă înainte de plata ajutorului⁽²⁾.

- (47) În armonie cu jurisprudența menționată, articolul 14 din Regulamentul (CE) nr. 659/1999 al Consiliului din 22 martie 1999 de stabilire a normelor de aplicare a articolului 93 din Tratatul CE⁽³⁾ prevede că, atunci când adoptă decizii negative în cazuri de ajutor ilegal, Comisia decide ca statul membru în cauză să ia toate măsurile necesare pentru recuperarea ajutorului de la beneficiar (în cazul de față, de la toți cei care au beneficiat de amânarea plății).
- (48) Prin urmare, Italia este obligată să ia toate măsurile necesare pentru recuperarea de la beneficiari a ajutorului incompatibil acordat. În conformitate cu punctul 42 din Comunicarea Comisiei „Pentru o punere în aplicare eficientă a deciziilor Comisiei de obligare a statelor membre să recupereze ajutorul de stat ilegal și incompatibil”⁽⁴⁾, Italia are la dispoziție patru luni pentru a pune în aplicare prezenta decizie, începând de la data notificării acesteia. La sumele de recuperat trebuie aplicate dobânzi care trebuie calculate în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 794/2004 al Comisiei din 21 aprilie 2004 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 659/1999 al Consiliului de stabilire a normelor de aplicare a articolului 93 din Tratatul CE⁽⁵⁾.
- (49) Prezenta decizie trebuie pusă în aplicare imediat, în special în ceea ce privește recuperarea tuturor ajutoarelor individuale incompatibile acordate.

Beneficii și cwantumuri de recuperat

- (50) Având în vedere contextul foarte special în care a fost acordat ajutorul (ajutorul a fost adăugat unui program care formează un pachet aprobat de Consiliu) și consecințele acordării acestui ajutor (încălcarea dispozițiilor Deciziei 2003/530/CE în cazul celor care au beneficiat de amânarea plății, în condițiile în care ajutorul fusese deja aprobat în mod excepțional prin decizia menționată), recuperarea de la cei care au beneficiat de amânarea plății trebuie să vizeze următoarele elemente:

⁽²⁾ Cauzele conexate C-278/92, C-279/92 și C-280/92 Spania/Comisia, Rec. 1994 I, p. 4103, punctul 75, cauza C-75/97 Belgia/Comisia, Rec. 1999 I, p. 30671, punctele 64-65.

⁽³⁾ JO L 83, 27.3.1999, p. 1.

⁽⁴⁾ JO C 272, 15.11.2007, p. 4.

⁽⁵⁾ JO L 140, 30.4.2004, p. 1.

⁽¹⁾ Cauza C-70/72, Comisia/Germania, Rec. 1973, p. 813, punctul 13.

- a) dobânzile aferente amânării plății ratei din taxă care avea scadența la 31 decembrie 2010, majorate cu penalitățile de întârziere acumulate până la data recuperării efective;
- b) dobânzile acumulate pentru ratele anuale cu scadențe la datele de 31 decembrie ale anilor 2004, 2005, 2006, 2007, 2008 și 2009 (capitalul ratelor anuale respective a fost plătit înainte ca amânarea plății să ducă la o încălcare a dispozițiilor Deciziei 2003/530/CE), majorate cu penalitățile de întârziere acumulate până la data recuperării efective;
- c) dobânzile acumulate pentru ratele anuale cu scadența la datele de 31 decembrie ale anilor 2011 și 2012 (nicio informație nu demonstrează că plata acestui capital nu a fost efectuată la termen), majorate cu penalitățile de întârziere acumulate până la data recuperării efective;
- d) capitalul și dobânzile aferente ratelor anuale cu scadența la datele de 31 decembrie ale anilor 2013, 2014, 2015, 2016 și 2017, aceasta din urmă fiind ultima dată a eșalonării instituite prin Decizia 2003/530/CE.

Evaluarea observațiilor părților interesate în ceea ce privește recuperarea

- (51) Importanța atribuită de autoritățile italiene caracterului derizoriu al sumelor de recuperat și riscul intentării de către producători a unor noi recursuri în tribunalele naționale nu anulează faptul că un ajutor de stat care nu îndeplinește condițiile necesare pentru a beneficia de una dintre derogările prevăzute la articolul 107 din tratat și care este, deci, incompatibil cu piața internă trebuie recuperat de la beneficiari astfel încât să se restabilească situația concurențială existentă înainte acordării ajutorului. Potrivit jurisprudenței Curții de Justiție, abolirea unui ajutor ilegal declarat incompatibil cu piața comună este consecința logică a ilegalității, deoarece vizează doar restabilirea unei situații precedente⁽¹⁾; Obiectivul restabilirii situației precedente este îndeplinit după ce beneficiarul a rambursat ajutoarele ilegale și incompatibile cu piața internă, pierzând astfel avantajul pe care l-a avut față de concurenții săi de pe piață, ceea ce restabilește situația existentă înainte de plata ajutorului⁽²⁾.

(52) În plus, în ceea ce privește caracterul derizoriu al sumelor de recuperat, autoritățile italiene par a limita sfera de aplicare a recuperării numai la dobânzile care trebuie să se adauge ratelor anuale care au făcut obiectul amânării plății. Însă recuperarea, care se referă doar la cei care au beneficiat efectiv de amânarea plății, trebuie să cuprindă totalitatea ajutoarelor declarate incompatibile, majorată cu dobânzile datorate (în acest sens, a se vedea, totuși, punctul 50).

(53) În sfârșit, teza potrivit căreia producătorii ar putea face recurs în instanțele naționale nu poate fi considerată pertinentă deoarece, în conformitate cu jurisprudența Curții de Justiție, simpla teamă de dificultăți interne, fie ele și insurmontabile, nu poate justifica nerespectarea de către un stat membru a obligațiilor care îi revin în temeiul dreptului Uniunii⁽³⁾.

(54) Acestea fiind spuse, Italia va putea aplica normele *de minimis* aplicabile în sectorul agricol pentru recuperarea ajutorului individual de la beneficiarii care, la momentul acordării ajutorului ilegal și incompatibil cu piața internă, îndeplineau toate condițiile prevăzute de Regulamentul *de minimis* aplicabil [Regulamentul (CE) nr. 1535/2007]. În conformitate cu punctul 49 din Comunicarea Comisiei „Pentru o punere în aplicare eficientă a deciziilor Comisiei de obligare a statelor membre să recupereze ajutorul de stat ilegal și incompatibil”⁽⁴⁾ în cazul unor scheme de ajutoare ilegale și incompatibile cu piața internă, statul membru va trebui să efectueze o analiză detaliată a fiecărui ajutor acordat în temeiul schemei în cauză. Prin urmare, pentru a calcula cuantumul exact al ajutorului care trebuie recuperat de la fiecare beneficiar al schemei, Italia va trebui să stabilească în ce măsură ajutorul a fost acordat unui anumit proiect, care, la momentul acordării, îndeplinea toate condițiile prevăzute de regulamentul de exceptare pe categorii sau în cadrul unei scheme de ajutoare aprobate de Comisie. În acest caz, statul membru poate și să aplice, în esență, criteriile *de minimis* în vigoare la momentul acordării ajutorului ilegal și incompatibil care face obiectul deciziei de recuperare în sensul articolului 2 din Regulamentul (CE) nr. 994/98 al Consiliului din 7 mai 1998 de aplicare a articolelor 92 și 93 din Tratatul de instituire a Comunității Europene anumitor categorii de ajutoare de stat orizontale⁽⁵⁾. Potrivit acestui criteriu, ajutorul individual acordat în cadrul măsurii în cauză nu constituie ajutor pentru beneficiarii care, la momentul acordării, îndeplinesc condițiile prevăzute de Regulamentul *de minimis* în vigoare [Regulamentul (CE) nr. 1535/2007].

⁽¹⁾ Hotărârea din 12 decembrie 2012 în cauza Cooperativa San Marco fra Lavoratori della Piccola Pesca – Burano Soc. Coop. RL și alții/Comisia, T-260/00, nepublicată, punctul 55.

⁽²⁾ Cauza C-348/93 Comisia/ Italia din 4 aprilie 1995, Rec., 1995, p. I-673, punctul 27.

⁽³⁾ Cauza C-6/97 Italia/Comisia din 19 mai 1999, Rec. 1999, p. I-2981, punctul 34.

⁽⁴⁾ JO C 272, 15.11.2007, p. 4.

⁽⁵⁾ JO L 142, 14.5.1998, p. 1.

VI.4 Evaluarea observațiilor părților interesate în privința altor proceduri

- (55) În ceea ce privește observațiile formulate de prima parte interesată (a se vedea punctul 22), Comisia subliniază că amânarea plății prevăzute la articolul 40a din Legea nr. 122/2010, pentru o rată de plătit în cadrul unui program de eşalonare complementar instituit prin Legea nr. 33/2009 nu se aplică procedura care face obiectul prezentei decizii, deoarece acesta nu se referă la programul de eşalonare complementar instituit prin Decizia 2003/530/CE.
- (56) În ceea ce privește observațiile prezentate de alte două părți interesate în legătură cu Decretul-lege nr. 16/2012 (punctele 24 și 26), Comisia examinează în prezent textul acestor observații, dar consideră că este necesar să le trateze separat, din motive de eficacitate administrativă legate, printre altele, de faptul că îmbinarea celor două proceduri prin extinderea procedurii și aplicarea tuturor formalităților administrative conexe ar întârzia considerabil încheierea procedurii care face obiectul prezentei decizii.

VII. CONCLUZIE

- (57) Comisia constată că Italia a aplicat în mod ilegal amânarea plății în cauză, punând în ilegalitate și ajutorul aferent acestei amânări (a se vedea punctul 13 a doua liniuță), iar noua schemă de ajutoare a dus la încălcarea dispozițiilor Deciziei 2003/530/CE (a se vedea punctul 13 a treia liniuță). Analiza prezentată mai sus demonstrează că niciunul dintre aceste ajutoare nu poate fi declarat compatibil cu piața internă, deoarece autoritățile italiene nu au furnizat elemente care să poată demonstra compatibilitatea ajutoarelor din perspectiva normelor concurențiale aplicabile sectorului agricol (a se vedea punctele 43-45) (autoritățile italiene s-au limitat la a susține teza potrivit căreia amânarea plății trebuia analizată în mod izolat, adică fără a se ține cont de impactul ei asupra Deciziei 2003/530/CE, și putea fi considerată schemă de ajutoare *de minimis*). Așadar, Comisia nu poate risipi îndoielile exprimate deja prin inițierea procedurii prevăzute la articolul 108 alineatul (2) din tratat.
- (58) Ajutoarele incompatibile trebuie recuperate, cu dobânzile aferente, de la beneficiarii în cauză, mai exact de la cei care s-au folosit efectiv de amânarea plății în cauză,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

1. Amânarea plății ratei din taxa pentru lapte cu scadența la 31 decembrie 2010, introdusă prin Legea nr. 10/2011 ca articolul 1 alineatul (12k) în Decretul-lege nr. 225 din

29 decembrie 2010 și aplicată ilegal de Italia, cu încălcarea dispozițiilor articolului 108 alineatul (3) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, constituie un ajutor de stat incompatibil cu piața internă.

2. Ajutorul rezultat din încălcarea condițiilor prevăzute de Decizia 2003/530/CE prin amânarea plății menționate la articolul 1, aplicată ilegal de Italia, cu încălcarea dispozițiilor articolului 108 alineatul (3) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, este incompatibil cu piața internă.

Articolul 2

1. Italia este obligată să recupereze ajutoarele incompatibile menționate la articolul 1 alineatele (1) și (2) de la respectivii beneficiari ai amânării plății menționate la articolul 1 alineatul (1).

2. Sumele de recuperat generează dobândă de la data la care au fost puse la dispoziția beneficiarilor și până la momentul recuperării lor efective.

3. Dobânda se calculează pe o bază compusă, în conformitate cu capitolul V din Regulamentul (CE) nr. 794/2004.

4. Recuperarea, care se referă doar la cei care s-au folosit efectiv de amânarea plății menționate la articolul 1 și deci au beneficiat de ajutorul menționat la articolul 2, trebuie să cuprindă următoarele elemente:

- a) dobânzile aferente amânării plății ratei din taxă care avea scadența la 31 decembrie 2010, majorate cu penalitățile de întârziere acumulate până la data recuperării efective;
- b) dobânzile acumulate pentru ratele anuale cu scadențe la datele de 31 decembrie ale anilor 2004, 2005, 2006, 2007, 2008 și 2009 (capitalul ratelor anuale respective a fost plătit înainte ca amânarea plății să ducă la o încălcare a dispozițiilor deciziei Consiliului), majorate cu penalitățile de întârziere acumulate până la data recuperării efective;
- c) dobânzile acumulate pentru ratele anuale cu scadența la datele de 31 decembrie ale anilor 2011 și 2012 (nicio informație nu demonstrează că plata acestui capital nu a fost efectuată la termen), majorate cu penalitățile de întârziere acumulate până la data recuperării efective;
- d) capitalul și dobânzile aferente ratelor anuale cu scadența la datele de 31 decembrie ale anilor 2013, 2014, 2015, 2016 și 2017, aceasta din urmă fiind ultima dată a eşalonării instituite prin decizia Consiliului.

5. Ajutoarele individuale acordate în cadrul schemei menționate la articolul 1 nu constituie ajutoare de stat dacă, la momentul acordării lor, îndeplinesc condițiile prevăzute de un regulament adoptat în conformitate cu articolul 2 din Regulamentul (CE) nr. 994/98 în vigoare la momentul acordării ajutoarelor.

Articolul 3

1. Recuperarea ajutoarelor menționate la articolul 1 este imediată și efectivă.
2. Italia asigură punerea în aplicare a prezentei decizii în termen de patru luni de la data notificării acesteia.

Articolul 4

1. În termen de două luni de la notificarea prezentei decizii, Italia comunică următoarele informații:
 - a) lista beneficiarilor care au primit ajutoare în cadrul schemelor de ajutor menționate la articolul 1 și cuantumul total al ajutoarelor primit de fiecare dintre aceștia în cadrul schemei;
 - b) cuantumul total (capital și dobânzi) care trebuie recuperat de la fiecare beneficiar care a primit ajutoare pentru care nu este aplicabilă regula *de minimis*;

- c) o descriere detaliată a măsurilor deja adoptate și a celor avute în vedere pentru a se conforma prezentei decizii;
- d) documentele care atestă că beneficiarilor li s-a impus să ramburseze ajutorul.

2. Italia informează Comisia cu privire la stadiul măsurilor naționale adoptate în vederea punerii în aplicare a prezentei decizii, până la recuperarea completă a ajutorului acordat în cadrul schemei vizate la articolul 1. Italia transmite imediat, la cererea Comisiei, informații cu privire la măsurile deja adoptate și la cele avute în vedere pentru a se conforma cu prezenta decizie. În plus, Italia furnizează informații detaliate privind cuantumul ajutorului și dobânzile recuperate deja de la beneficiari.

Articolul 5

Prezenta decizie se adresează Republicii Italiene.

Adoptată la Bruxelles, 17 iulie 2013.

Pentru Comisie
Dacian CIOLOȘ
Membru al Comisiei